מסורת הש"ס

גמ' ג)[עי' בערוך ערך מרכמתא לשון דגרסי מדכתיב] **ד)**[קמן לה. יומא עח.] **ה)**[עיין פא. וש"כ] **ו)**גיטין מד. ע"ש **רש"י ה)**ומוכח ג"ק **ז)**[ג"מ כן בסנהדרין ע' רש"י ומגילה ג. ד"ה סתימתאה ותוי"ט ג"ל ר' נחמיה] **ח)**[כתובות קט:] **ט)**[קמן נא: חולין נט: ובכורות כט:] **תוס' ע)**[שור ומבלין ג"ק **י)**[ועי' תוס' לעיל יח: ד"ה הרי ותוס' כתובות כד. ד"ה שלי ותוס' סוטה לט: ד"ה כמה]

הגהות הב"ח

(ג) במשנה זה הכלל כל התשלומ': **(ד) רש"י** ד"ה ר' יוחנן וכו' הם משוד חשוד כגון:

תורה אור

רש"י א) וְאַכַלְתָּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם מַעְשַׂר דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ לְמַעַן תִּלְמַד לְיִרְאָה אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ כָּל הַיָּמִים:

(דברים יד, כג)

שיטה מקובצת

ג) במר כנתא קנסיה: **ד)** לרבא ואמרי לה רב אדא בר אהבה לרבא: **ג)** ובאיסורא גופיה: **ד)** במר כנתא: **ה)** תומה מטירא עליה: **ו)** פדיון. ס"א דתנן האחרון אחרון נתפס והפרי עצמו אסור מטירא עליה: **ז)** זה וכו' כיון: **ט)** נהי דאדרבנן חשוד: **י)** השביעית ועל המעשרות הא: **יא)** חשיד אתרוייהו: **יב)** במר כנתא: **יג)** דעביד בה איסורא: **יד)** חשוד חשוד: **טו)** שיזהר בשביעית הס"ד: **טז)** היתי לי שכר טוב וכו' ומדמגדף ליה בהאי מילתא ש"מ חמירא להו ל"א היתי לי קללה אם אכלתי פירות שביעית כמותך: **יז)** מפרשים להכי קרי ליה ר"ש: **יח)** במר פרולא דבב"ק: **יט)** מעשרות כיון דבעו: **כ)** בכ"מ שמוכיר מעשר כו' דמיירי במוכר מעשר שני: **כא)** חרוש לשאור ותבלין: **כב)** בסתמא חשיד: **כג)** קושיות מקשה ר"ת: **כד)** דחדש וישן: **כה)** ור"ל דמשום כותי: **כו)** מה"ד דבאתריה דרבי יהודה: **כז)** הדין נמי מעשר:

תרבא דאטמא ג)במר ד] דכנתא קנסיה רבא לזבוני אפי' אמגוזי אמר ליה רב פפא לרבא ה] כמאן כרבי יהודה אי כרבי יהודה אפי' מים ומלח נמי לעולם ר' שמעון ובאיסורא ו] דגופיה קנסינן ליה סתם דרדקי גרו באמגוזי ואזיל ומשבש לבני מטבחי וגרי להו באמגוזי ומייתו ליה תרבא דאטמא ומזבין ליה במר ז] דכנתא: **מתני'** א)החשוד על השביעית אינו חשוד על המעשרות החשוד על המעשרות אינו חשוד על השביעית החשוד על זה ועל זה חשוד על הטהרות ויש ב]שהוא חשוד על הטהרות ואינו חשוד לא על זה ולא על זה ג]זה הכלל ד)החשוד על דבר לא דנו ולא מעידו: **גמ'** מאי טעמא שביעית לא בעיא חומה ה]מעשר כיון דבעי חומה ו]: מאי טעמא מעשר אית ליה פדיון ולית ליה פדיון ז] חמירא ליה: החשוד על זה ועל זה ח]: כיון דחשיד אדאורייתא כ"ש אדרבנן: ויש חשוד על הטהרות: מאי טעמא נהי ט]אדרבנן חשיד אדאורייתא לא חשיד ורמינהי נאמן על הטהרות נאמן על י] שביעית הא חשיד חשיד א"ר אילעי מתני' כשראינוהו שנוהג בצינעא בתוך ביתו ר' ינאי ברבי ישמעאל אמר כגון דהוה חשיד יא]לתרוייהו ואתא קמי רבנן וקביל אתרוייהו והדר איחשד אחד מינייהו דאמרינן מיגו דחשיד אהא חשיד נמי אאידך אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן זו דברי ר' עקיבא סתימתאה אבל חכמים אומרים חשוד על השביעית חשוד על המעשר יב]מאן חכמים רבי יהודה דבאתריה דר' יהודה שביעית חמירא להו דההוא דהוה קרי ליה לחבריה יג)דיירא בר דיירתא א"ל תיתי לי דלא אכלי פירות שביעית כוותך איכא דאמרי אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן זו דברי ר' עקיבא סתימתאה אבל חכמים אומרים חשוד על השביעית חשוד על המעשר

תרבא דאטמא במר דכנתא. כך גרסינן כאן פירוש מר במשלוף של כנתא כמו במר דשמוטה דבפרק גיד הנשה (חולין נד.) וכמו במר יד] דפרזלא דבבא קמא (דף קיג.):

מעשרות טו] **דבעו חומה חמיר ליה.** מכאן מדקדק רבינו מה בכ"מ ז] שהזכיר מעשר אינו אלא שביעית דמיירי בנותן מעשר שני לפם חולין כגון הרי אלו מחוקמן למעשר ולשביעית בפרק המזקין (גיטין סף:) וכן אינו חושש כף] ט)לתלגין שבה לא חושש מעשר ולא חושש שביעית ולשון מעשר ממי מוכיח כן להיכא דליירי בחפשי לגיעו מתוקן נקיט טפי מלו דמלי: **הא** חשוד חשוד. דמשמע ליה לגופה לא מילטריך דפשיטא דכי נאמן על הטהרות דנאמן על השביעית כיון דנוהג מנהג פרושים שחוכל חולין בטהרה:

מתני' כשראינוהו נוהג בצינעא בתוך ביתו. שנזהר מן השביעית משמע דעם הארץ כג] קאמר מחוסר השביעית כמו מטהרות ומיהמה דנפוק הניזקין (גיטין סף.) קאמר מאי שנא ריפת ומאי שנא סיפא למיקל בחשש עם הארץ ומחמיר על המחוסר על השביעית וקאמר רבא הכא במאי עסקינן בעם הארץ דרבי מאיר טומאתה וטהרה לרבנן ומדקתני גבי טומאתה וטהרה עם הארץ סתם וגבי שביעית קתני המחוסר משמע דסתם עמי הארץ מחזיר מחזיר לטהרות ולא מחזיר לשביעית ומיהו מהא דתנן לעיל (דף ד.) ולטומאת גבי עם הארץ דחזיר לטומאה וטהרה ולא מסרינן מטעם שביעית אין לדקדק כלום דלמא כשאר שנאר שנו מיירי הכא ולא בשביעית או בפירות הילוסים שביעית דה"ג מיירי בפירות הילוסים שסתם ממוקנים לרבנן לית ליה שיוויי לחייבי לרוב עמי הארץ מעשרין ועוד קשיא מכאן על הפירש"י ב"ת דמפרש בפ"ג דכתובות (דף כט.) דמקשה רבינו תם על פי' רבינו שמואל כמו שפירש בכתובות ומפרש כד] מחם ויש להשביח המקח בעלמא קאמר ולא לענין ליסור והיתר והשתא לר' אילעא דחשוד מטהרות דרבנן חשוד משביעית כל שכן עם הארץ היכי דחשיד לחומרי דחשיד נמי משביעית ודוחק להעמיד עם הארץ בכ"מ דלא חשיד משביעית כשראינוהו נוהג בצינעא בתוך ביתו ועוד קשיא מהא דתנן בפ"ק דמעילה (פ"ג מ"ד) ומייתינן לה נמי בהניזקין (גיטין סף:) המולין בטוען כותי או בטוען ע"ה הימו מוסם לא מוסם מעשר ולא מוסם שביעית משמע דעם הארץ חשיד משביעית וי"ל כה] מוסם כותי נקט שביעית לי נמי כותי גדולי חשוד לייתי וכן הסיפא להלוקח נוהג בשביעית דקתני עלה בפ' נוהג הגזול (סוכה לט.) לתין מוסרין דמי פירות שביעית עם הארץ וכן הא דמייתי פרק קמא דחולין (דף ו.) הטוחן לבהמתו עיסה לתפות וקדירה לבשר הימו מוסם דמאור ולמבלין שבה לא מוסם שביעית ולא מוסם מעשר ואם תמר עשה לי מסליכי מוסם כו' כל הני מיירי בוחשי חשוד וע"ם היכי מוכח מינה כחולין דגזרו על תערובות דמיי לתמא חשוד גרע מעם עם הארץ לגבי מעשר דלמטן כדמוכח בסילהי הנזקין (גיטין סף.) לגבי ו"ל דלרבא פריך שפיר דלא תמיר ליה): כו] **באתריה דרבי יהודה חמירא להו שביעית.** ולכך חשוד למעשר ותימה להא בפ"ק דשבת (דף יז:) ממרינן דבמרומה כיון דשפשר למיעבד כדשמוטל למטה אחת פוטרת את הכרי לא חשיד והכי נמי גבי מעשר שני לא הוה לן למימשדיה כיון דשפשר למעבד כדשמוטל להקדש אוה מנה שחללו על אוה פרוטה ממולל להוא הדין כז] מעשר שני ובשחלתות דרב אחאי הוא בהדיא על כרס רבעי שמחללין אותו על דבר אוטו ומעשר שני ואטו רבעי דין אחד להם בכ"מ דקדם קדם גמרינן להו מהדדי כלאיתא בפרק שני דקדושין (דף נד:) ואפי' לכתחלה מסתבר דשרי כמו גבי הקדש במסכת ערכין (דף כט.) דשרי בזמן הזה גבי הוא גברא לאחריינהו לנכסיה והא דמוקי בפרק התקבל (גיטין דף סה.) היכא דכיילד מעריינן על מעשר שני במעשר בזמן הזה דרבנן היה יכול להקשות בזמן הזה מאי הערמה נריך לפטור מחומש והלא יכול לחלל לשוה מנה על שוה פרוטה הלא מסלק ליה בפירכא אחריתי ואמה העבריה בזמן הזה מי מיכא וכן מעשים בכל יום שאנו מחללין כרס רבעי שוה מנה על שוה פרוטה וי"ל הלא דמי מעשר לאחרומה לפעמים שאין לו פרוטה מזומנת לחלל עליה וגם אין לו כי סם מעט מעשר כנגד שוה פרוטה ואינו רוצה ליתן פרוטה כנגדו:

ואכמ"ס

מסכת עוקצים
פרק א' משנה ה'

כָּל יְדוֹת הָאֲכָלִין שֶׁבָּסָמָן בַּגֹּרֶן, טְהוֹרִים. רַבִּי יוֹסֵי מְטַמֵּא. פְּסִינָה שֶׁל אֶשְׁכּוֹל שֶׁרְקִנָּהּ, טְהוֹרָה. שֵׂיר בָּהּ גֶּרֶגִיר אֶחָד, טְמֵאָה. שַׁרְבִּיט שֶׁל תְּמָרָה שֶׁרְקִנּוֹ, טָהוֹר. שֵׂיר בּוֹ תְּמָרָה אַחַת, טָמֵא.

עין משפט
נר מצוה

לה א מיי' פ"ח מהל' שמיטה ויובל הלכה טו:
לו ב מיי' שם הלכה טז:
לז ג מיי' שם הל' י ופי"ב מהל' מעשר הלכה י וכרבב"ג תמלון על מתניתין:
לח ד מיי' פ"ח מהל' שמיטה ויובל הל' טו ופ"ב מהלכות מעשר שני הלכה ג:

פניני רש"י

במר דכנתא. כמר דשמוטה. במשלוף שמוטה במחקק שמוטה ומצינו בבכורות (דף ל.) הטוח בטחת למזבח בכרכות למעלה במר דכנתא ולי נראה לגרוס במורה טוח...
(חולין נד. ד"ה כמר)

רבינו גרשום

דהוי מוכח תרבא במדכנתא. ג)והיה אחד שהוא טהור של הדורא דכנתא דכנתא טהור כמו דתי ואמר לן רבי דאמר משמיה דרבי יצחק האוזליני ז"ל דהוא אמר דאקשתא ואיתיבא דקאמר בשחיטת חולין בחלב של קיבה הוו אבל הדורא דכנתא כוליה טהור: כמאן כר' יהודה. דקניס הכל: אי הכי אפילו מים ומלח נמי. ליקנסיה מ"ט לא קנסיה אלא אמגוזי: לעולם כרבי שמעון. דאמר כל שיש בו זיקה והאי נמי אמגוזי זיקה דאיסורא ניענהו: גרו. מימשכי: החשוד על השביעית. למכרו דאסור למכור שביעית: כיון דמיתסרא ליה לסחורה ולית ליה פדיון כדאמרי' האחרון נתפס בשביעית ופירי עצמו אסור: כיון דחשיד אדאורייתא. היינו שביעית ומעשר כ"ש אדרבנן: דטהורות אוכלי חולין בטהרה אינו אלא מדרבנן: הא. חשוד על הטהרות חשוד נמי אשביעית וקשיא למתני' דתני ויש שהוא חשוד על הטהרות ואינו חשוד לא על זה ועל זה: כשראינוהו שנוהג. חומרא דשביעית ומעשר בתוך ביתו: ר' ינאי אמר. לעולם כדאמר מתני' ומ"ש דברייתא דדייקא הא חשוד חשוד: כגון דהוה חשוד אתרוייהו. אטהרות ואשביעית ואמעשר ואתא לקמי רבנן וקיבל אתרוייהו ושוב איחשד אחדא ומ"ה כיון דתחלה היה חשוד אכולן ועכשיו חזור להיות חשוד אחדא אמרינן נמי חשוד אכולן: זו דברי ר"ע סתימתאה הא סתמא דמתני' דתני חשוד על השביעית אינו חשוד על המעשרות ר"ע היא: ובאתריה דר' יהודה שביעית חמירא. ומדחשיד על החמור חשיד נמי אקל: דיורא בת דיורתא. גר בת גיורת:

ג) היה מוכח מלא של ירק והיה חומר שהוא טהור כל"ל וכ"ה בערוך ערך מרכמתא ע"ש.

חשוד על המעשר חשוד על השביעית. וכ"ש חשוד משביעית חשוד ממעשר: **ומאן חכמים ר' מאיר.** לימר לקמן משוד לדבר אחד משוד לכל התורה: **הרי הוא כישראל מומר.** ולא ממרינן ליה עובד כוכבים גמור כיון דלא נתגייר: **דאי קדיש.** משה [ט] לימר שהמיר דמו קידושין קידושין: **דברי חבירות.** מפרש בתוספתא במסכת דמאי שלא יתן תרומה ומעשר לעם הארץ ושלא יעשה טהרות אלא עם הארץ ושיכלכל מולין בטהרה ושיעשר את שהוא אוכל ומוכר ואת שהוא לוקח: **דקדוקי סופרים.** מומרא דרבנן: **דברי לויה.** לשורר ולשרת ולהיות שוער: **מבני אהרן.** משמע שיהא נוהג כל דין בני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה: **שנוהג בצינעה.** קודם שקיבל עליו [מ] שמין היה נוהג עליו דין חבירות [מ] שמין לאוכלו ולומר לפניו הוא עושה: **מקבלין אותו.** שאחזיקו כאחר וכנאמן לכל [י] דבריו: **לכנפים.** שיטול ידיו קודם לאכילה וקודם שיגע בחולין לתרומה דיליס שניות הן: **לטהרות.** לאומר שאר טהרות ומחזיק טהרותיו כטהרות גמורות לאכול תרומתו כתרומה טהורה[מ]: **מקבלין אותו.** לחזיו משייר דבר שלא שהרי מקבל עליו טוילת ידיס וזהו עיקר לאכילת חולין בטהרה: **אף לטהרות** (ו) **לא קבל.** לכיון דבדין נטילת ידיס שדבר קל הוא לעשות אינו יכול לעמוד כל שכן כשאריט[ט]: **עד כמה** [כ] **מקבל אותו.** דבדי חבירות שנקבלנו לגאמר ומחזיקו כאחר: **למשקין שלשים יום.** שאס קיבל עליו דברי חבירות עד שלשיס יום מהמניון ליה מכאן ואילך בטהרות משקין מדרבנן כפ' קמא דפסחיס (דף טז:): **לכסות.** להחזיק כסותו כאחר לגמר במסכת מגיגה (דף יח:): כגדי עם הארץ חבירות לפרושיס: **שנים עשר חודש.** שאס קיבל עליו דברי חבירות עשר חדשיס: **הוה ליה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל.** ולימנייה גבי קולי בית שמאי וחומרי בית הלל במסכת עדיות (פ"ה מ"ו) לגמרינן שאס דבריס מקולי בית שמאי ומחומרי בית הילל ואס לימנו ליתני [כא] הא ל"ו עד כמה מקבלין אותו לגמרן לעיל אס נהג ממהלה בלישנא קמא ליתני מיד ועד כמה יהא ממהלה שנקבלנו מיד: **לפי שאינו דומה חבר שקיבל.** הוא עלמו לאן חבר [כב] מחמת קבלת אביו שאין לו אוס קבלה אלא ברך אביו דודאי [כג] אביו מיזדהר טפי ל"ל הא לפי שאינו דומה מנא קמא קמ"ל ליה מה טעס נניו ובני ביתו אין נריכין לקבל לפי שאינו דומה חבר שקיבל אביו דאן חבר אבל לא מצינו [כד] גרסינן בגמ' לא מצינו ובמוסקפתא [כה] ומחומרי בית הילל ואס לימנו ליתני [כו] הא ל"ו עד כמה מקבלין אותו לגמרן לעיל אס נהג ממהלה בלישנא קמא ליתני מיד ועד כמה יהא ממהלה שנקבלנו מיד: **לפי שאינו דומה חבר שקיבל.** הוא עלמו לאן חבר [כב] מחמת קבלת אביו שאין לו אוס קבלה אלא ברך אביו דודאי [כג] אביו מיזדהר טפי ל"ל הא לפי שאינו דומה מנא קמא קמ"ל ליה בנאמן על הטהרות: למשקין. לטהרת משקין ל' יום: לכסות לטהרת בגדים כדאמרינן בגדי עם הארץ מדרס לפרושים כר': לפי שאינו דומה חבר שקיבל [כג] ט"א אינו דומה חבר שקיבל וכן שקיבל הכי משמע כיון דאמרת דחבר עצמו צריך לקבל בפני ג' כ"ש בן חבר שצריך לקבל בפני ג' מש"ה הת"ק קאי דאמרינן בניו ובני ביתו אינו צריך לקבל אע"ג דאיהו גופיה צריך לקבל בפני ג' אינו דומה חבר בן עם הארץ לבן חבר. דחבר בן עם הארץ לא למד בבית אביו וצריך לו לקבל בפני ג' אבל בן חבר דסריך לטהרות שנוהג בבית אביו אין צריך לקבל בפני ג'; בימי בנו של ר' חנינא נשנית משנה זו. דת"ח צריך לקבל בפני ג' דאיהו הוה חשיד אפי' ת"ח שמוכרין בה תכלת הרי היא בחזקתה עד שתיפסל: תנו רבנן [כז] חבר [כח] שמת אשתו ובניו ובני ביתו הרי הן בחזקתן עד שיחשדו וכן [כט] אשת עם הארץ שנשאת לחבר וכן בתו של עם הארץ שנשאת לחבר וכן עבדו של עם הארץ שנמכר לחבר כולן צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה אבל אשת חבר שנשאת לעם הארץ וכן בתו של חבר שנשאת לעם הארץ וכן עבדו של חבר שנמכר לעם הארץ אין צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה [ל] ר"מ אומר אף הן צריכין לקבל עליהן דברי [לא] חבירות לכתחלה [לב] ר"ש בן אלעזר אומר משום ר"מ מעשה באשה אחת שנשאת לחבר והיתה קומעת לו תפילין על ידו נשאת לעם הארץ והיתה קושרת לו קשרי מוכס על ידו:

תנו

וחכמים אומרים אינו נחשד אלא על אותו דבר

בלבד. לר' מילעאי דלעיל למשוד על הטהרות משוד על השביעית אלא היכא שרלינהו נוהג בניעה הא דקתמר הכא לינו [מ] נמשר אלא לאותו דבר ביולא דוקא אלא לאותו דבר וכיולא בו ולא אמא אלא לפחות כולה: **אבין של זה ביזה** [לג] **תלמידים שלנו.** על הטהרות כמו שעשה בנו וכולן אותו עובד כוכבים שבא לקבל דברי תורה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו ר' יוסי בר' יהודה אומר אפי' דקדוק אחד [ה] מדברי סופרים [ו]וכן [ז]בן לוי שבא לקבל דברי לויה [ח] וכהן שבא לקבל דברי כהונה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו שנאמר [א]המקריב את דם השלמים וגו' העבודה המסורה לבני אהרן [ב]כל כהן [ג]שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה [ד]ת"ר [ה]הבא לקבל דברי חבירות אם ראינוהו שנוהג בצינעה בתוך ביתו מקבלין אותו ואחר כך מלמדין אותו ואם לאו מלמדין אותו ואחר כך מקבלין אותו ר"ש בן יוחי אומר בין כך ובין כך מקבלין אותו והוא למד כדרכו והולך: [ו]ת"ר [ז]מקבלין לכנפים ואח"כ מקבלין לטהרות ואם אמר איני מקבל אלא לכנפים מקבלין אותו קיבל לטהרות ולא קיבל לכנפים אף לטהרות לא קיבל: [ח]ת"ר עד כמה מקבלין אותו בית שמאי אומרים למשקין שלשים יום לכסות שנים עשר חודש ובית הלל אומרים אחד זה ואחד זה [ט] לשנים עשר חודש [י]אם כן הוה ליה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל אלא [יא] ה"בית הלל אומרים אחד זה ואחד זה [יב] לשלשים: (סימן חב"ר תלמי"ד תכל"ת מכ"ס חז"ר גבא"י בעצמ"ו) תנו רבנן [יג]הבא לקבל דברי חבירות צריך לקבל בפני שלשה חבירים ובניו ובני ביתו אינן צריכין לקבל בפני שלשה חבירים רבן שמעון בן גמליאל אומר אף בניו ובני ביתו צריכין לקבל בפני שלשה חבירים לפי שאינו דומה חבר שקיבל לבן חבר שקיבל: תנו רבנן [יד]הבא לקבל דברי חבירות צריך לקבל בפני ג' חבירים ואפילו תלמיד חכם צריך לקבל בפני שלשה חבירים [טו]זקן ויושב בישיבה אינו צריך לקבל בפני שלשה חבירים שכבר קיבל עליו משעה שישב אבא שאול אומר אף תלמיד חכם אינו צריך לקבל בפני שלשה חבירים ולא עוד אלא שאחרים מקבלין לפניו אמר רבי יוחנן בימי בנו של רבי חנינא בן אנטיגנוס נשנית משנה זו רבי יהודה ור' יוסי איסתפק להו מילתא בטהרות שדרו [טז] רבנן לגבי בנו של ר' חנינא בן אנטיגנוס [יז] אזילו אמרו ליה לעיין בה אשכחוה דקא [יח]טעין טהרות אותיב רבנן מדידיה לגביה וקאי איהו לעיוני בה אתו אמרי ליה לר' יהודה ור' יוסי אמר להו ר' יהודה אביו של זה ביזה תלמידי חכמים אף הוא מבזה תלמידי חכמים אמר לו ר' יוסי כבוד זקן יהא מונח במקומו [יט]אלא מיום שחרב בית המקדש נהגו כהנים סילסול בעצמן שאין מוסרין את הטהרות לכל אדם: [כ]תנו רבנן [כא] חבר [כב]שמת אשתו ובניו ובני ביתו הרי הן בחזקתן עד שיחשדו וכן [כג]חצר שמוכרין בה תכלת הרי היא בחזקתה עד שתיפסל: תנו רבנן [כד]אשת עם הארץ שנשאת לחבר וכן בתו של עם הארץ שנשאת לחבר וכן עבדו של עם הארץ שנמכר לחבר כולן צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה אבל אשת חבר שנשאת לעם הארץ וכן בתו של חבר שנשאת לעם הארץ וכן עבדו של חבר שנמכר לעם הארץ אין צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה [כה] ר"מ אומר אף הן צריכין לקבל עליהן דברי [כו] חבירות לכתחלה [כז]ר"ש בן אלעזר אומר משום ר"מ מעשה באשה אחת שנשאת לחבר והיתה קומעת לו תפילין על ידו נשאת לעם הארץ והיתה קושרת לו קשרי מוכס על ידו:

תנו

מותיב מהאי הכי שלושים וקאי מיהו לעיוני מתניתא: [כח] **אבא של זה בו'.** מגד ריתמיה קאמר ולא היא: **כבוד זקן.** הכא והכא: **סילסול.** מעלה. ר' חנינא בן אנטיגנוס הוא היה: **בהזקתה עד שתיפסל.** שימכרו הא קלא ליכן לאס מכלת: **צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה** גרסי' ולא גרסי' בכתחלה ובמוסקפתא גרסינן הכי בכתחלה כלומר מתחלה קודס שנתחזקו בחבירות ומע"ג דלחמרן לעיל בניו ובני ביתו אין צריכין לקבל הכא שאני הוליל ובשעת קבלה לא הוו גדיה ולימיר למימר דקרכייהו קאי נקטי: **אין צריכין לקבל.** אס חזרו מתת יד מבר: **קומעת.** קושרת: **קשרי מוכס.** שיש מוחמות למוכסיס וכשנותנין להן המכס הס נותנין לו מותס כדי שלא יתבעתו מוכס שני: **וכולן**

לט א מיי' פ"י מהל' מעכב ומועב הלכה ט ועוש"ע י"ד סימן קיט סעיף ד:
מ ב מיי' פ"ג מהל' מיסורי מיאה הלכה י ועוש"ע י"ד סימן רסה סעיף יב:
מא ג מיי' פ"י מהלכות מעכב ומועב הל' ג:
מב ד מיי' פ"ג מהל' כלי המקדש הל' ח:
מג ה מיי' פ"ח מהל' בכורים הלכה ח:
מד ו ז ח מיי' פ"י מהלכות מעשר הל' ו ופ"י מהלכות מעכב ומועב הלכה ב:
מה ט י מיי' שם הלכה ה ופ"י מהלכות מעשר הלכה ח:
מו כ מיי' פ"י מהל' מעכב ומועב הל' ד:
מז ל מיי' שם הלכה ג:
מח מ מיי' שם הלכה ה ופ"י מהל' מעשר הלכה ב:
מט נ מיי' פ"ב מהל' לולב הלכה י:
נ ס מיי' פ"י מהל' מעשר הלכה ג ופ"י מהלכות מעכב ומועב הלכה ו:

פניני רש"י

בן לוי. כל לוי קרוי בן לוי: (ב"מ מט.)
מוכס. סמגל גזלן: (ע"ז לט.)

רבינו גרשום

קדושיו קדושין. ובעיא גט: חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו. דאמרינן הואיל ואין יכול לעמוד באותו דבר [ודאי לא יעמוד נמי באחרים]: אפילו דקדוק אחד. אגר שבא לקבל עליו כל דברי תורה קאי בריייתא (ודאי לא יעמוד נמי באחרים): אם ראינוהו שנוהג בצנעא בתוך ביתו קודם לכך מקבלין אותו מיד ואח"כ מלמדין אותו: מקבלין לכנפים לנטילת ידים אם קיבל עליו להזהר שלא לאכול בלא נטילת ידים ובכל דבר שצריך לנטילת ידים: אח"כ מקבלין אותו לטהרות. ליכל חולין בטהרה: אף לטהרות לא קיבל. כלומר שאין סומכין עליו אף לכמה שקיבל דאמרינן מדלא יכול לעמוד בכמה שצריך נטילת ידים כ"ש בשאר טהרות: עד כמה מקבלין אותו. כלומר כמה חזינן ליה דאידהר בטהרה דמקבלין ליה בנאמן על הטהרות: למשקין. לטהרת משקין ל' יום: לכסות לטהרת בגדים כדאמרינן בגדי עם הארץ מדרס לפרושים כר': לפי שאינו דומה חבר שקיבל [כג] ט"א אינו דומה חבר שקיבל וכן שקיבל הכי משמע כיון דאמרת דחבר עצמו צריך לקבל בפני ג' כ"ש בן חבר שצריך לקבל בפני ג' מש"ה הת"ק קאי דאמרינן בניו ובני ביתו אינו צריך לקבל אע"ג דאיהו גופיה צריך לקבל בפני ג' אינו דומה חבר בן עם הארץ לבן חבר. דחבר בן עם הארץ לא למד בבית אביו וצריך לו לקבל בפני ג' אבל בן חבר דסריך לטהרות שנוהג בבית אביו אין צריך לקבל בפני ג'; בימי בנו של ר' חנינא נשנית משנה זו. דת"ח צריך לקבל בפני ג' דאיהו הוה חשיד אפי' ת"ח שמוכרין בה תכלת הרי היא בחזקתה עד שתיפסל: תנו רבנן חבר שמת אשתו ובניו ובני ביתו הרי הן בחזקתן עד שיחשדו וכן אשת עם הארץ שנשאת לחבר וכן בתו של עם הארץ שנשאת לחבר וכן עבדו של עם הארץ שנמכר לחבר כולן צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה אבל אשת חבר שנשאת לעם הארץ וכן בתו של חבר שנשאת לעם הארץ וכן עבדו של חבר שנמכר לעם הארץ אין צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה: ר"מ אומר אף הן צריכין לקבל עליהן דברי חבירות לכתחלה: ר"ש בן אלעזר אומר משום ר"מ מעשה באשה אחת שנשאת לחבר והיתה קומעת לו תפילין על ידו נשאת לעם הארץ והיתה קושרת לו קשרי מוכס על ידו: תנו

שיטה מקובצת

ה) יהודה היא דבאתריה דר"י חמירא להו שביעית וחד: **ו)** מאיר מאי ר' מאיר דתניא: **ז)** עליו. ע' תוס' ע"ז (דף ז ע"א): **ח)** בלבד וגר שקבל עליו דברי תורה ונחשד לדבר אחד ואפי' חשוד לכל התורה כולה הרי הוא: **ט)** אחד מדקדוקי סופרים: **י)** לויה חזרן מדבר אחד אין מקבלין אותו כהן שבא: **יא)** זה שנים עשר חודש. ס"א אי הכי נתנייה גבי קולי ב"ש וחומרי כו':

יב) אלא אימא בית הלל: **יג)** שלשים יום: **יד)** שדרו זוזא דרבנן: **טו)** אנטיגנוס דילו אמרו ליה לעיין בה אזלו ואשכחוה דקא טעין. ס"א מנטר. וס"א נטיר: **יז)** רבנן אשת חבר כחבר חבר שמת: **יח)** בתחלה רשב"א אומר: **יט)** חברות בתחלה שהיה ר"ש: **כ)** אשה אפילו לאחר: **כא)** חבירות בצנעא שאין: **כב)** לכל דבר הס"ד: **כג)** שהורה ואם אמר אינו מקבל אלא לכנפים מקבלין אותו ואע"ג דאמרן לעיל חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו שאני הכא דאינו משייר דבר שלם שהרי מקבל עליו נטילת ידים וזו היא עיקר אכילת חולין בטהרה הס"ד ומה"ט אף: **כד)** כמה מקבלין אותו. עד כמה יקבל עליו דברי: **כה)** ליתני נמי הא: **כו)** חבר שקבל מחמת אביו: **כז)** דודאי בקבלה מזדהיר: **כח)** תיבת גרסינן נמחק: **כט)** שדרו זוזא: **ל)** מה"ד אביו של: **לא)** אינו נחשד: **לב)** לאפוקי כל התורה: **לג)** ביזה תלמידי חכמים שלא על ותיבת שלנו נמחק:

גמ' ה)[עירובין פג. וש"נ] **ו)** תוספתא דדמאי פ"ב **ג)** ג"ז **ז)** תוספתא דדמאי פ"ב **ד)** [מנחות יח: תוליו קלג.] **ה)** [יומא פ. זבחים לח: תוליו עב: קה. ערכין מו:] **ו)** ס"ש נטר **ז)** ע"ז לט. **ח)** [תוספתא דדמאי פ"ב ג' ע"ש ע"ז לט. ע"ש ופע"ג] **ט)** ג"ז שם. [ע"ש ופע"ג]

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה לף לטהרות אין מוקבלין לכיון:

תורה אור

גמ' א) הַמַּקְרִיב אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן לוֹ תִּהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין לְמָנָה: (ויקרא ז, לג)